

Tutustu uusimpiin kantakirjarekisterituloksiin. Mukana vuohirekisterihankkeen aikana tilastoidut sekä aktiivitulojen vuohet.

Vuohien kantakirjarekisterin vuosiyhteenveto 2024

Vuohitilat kehittävät eläinainesta aktiivisesti

ProAgria on suomenvuohen virallinen jalostusjärjestö ja vastaa suomenvuohen kantakirjan ylläpidosta NettiKatrass-ohjelmaa käyttäen. Rekisteriä käytetään rodun geneettisen vaihtelun seurantaan sekä pukkilinjojen säilytyksen edistämiseksi. Kantakirjarekisterissä olevista sukutiedoista voidaan hakea virallisia polveutumistodistuksia muun muassa alkuperäisrotutuen hakua varten. Vuohituotannossa noudatetaan valtakunnallista strategiaa, joka on uudistettu yhteistyössä Lammassuostuksen kanssa. Tämä strategia ulottuu vuoteen 2027 asti.

Suomalaiset vuohituottajat käyttävät NettiKatrass-ohjelmaa aktiivisesti. Ohjelmaa käytetään pääasiassa sukusiitosprosenttien laskennassa sekä kausittaisten toimenpiteiden tallennuksessa. Tuottajat tekevät lisäksi omia muistiinpanoja katraastaan tarpeen mukaan. Ohjelmaan on tallennettu myös kuttujen virallisia rakennearvosteluja. Toistaiseksi rakennearvosteluja on tehty noin 250 kutulle, jotka polveutuvat 13:sta pukkilinjasta. Näiden lisäksi on arvosteltu kymmenkunta linjatonta kuttua. Pukeista jälkeläisarvostelutietoa on saatu lähes 60 pukille. Geenivarahankkeen puitteissa käytetyille pukeille on myös saatu arvosteluja.

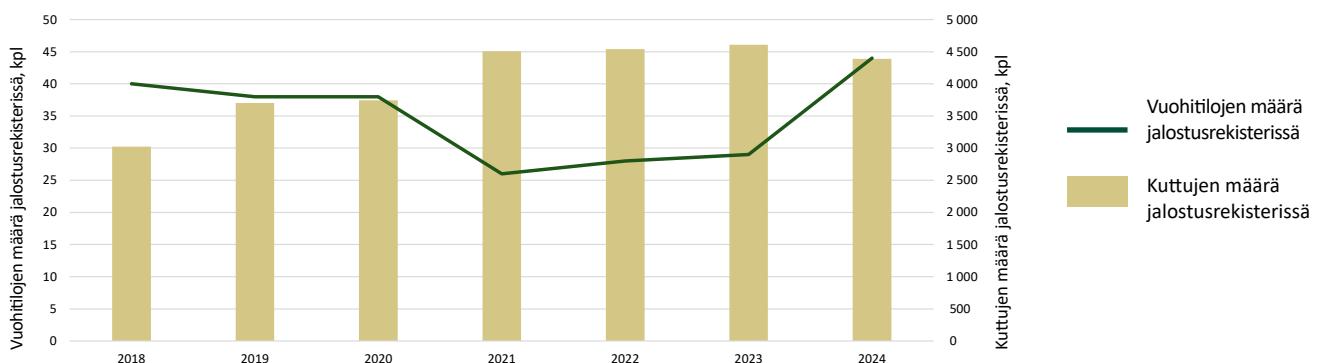
Rakennearvostelu on tärkeä osa jalostussuunnittelua. Sen avulla voidaan tilakohtaisesti kartoittaa, miten eläinvalinnalla voidaan lisätä tuotannon kannattavuutta ja poistaa esimerkiksi eläinten hyvinvointia huonontavia tekijöitä. Pukkien jälkeläisiä arvostelemalla helpotetaan oman tilan eläinaineksen kehitystä, kun saadaan varmemmin valittua juuri tilan kutuille sopiva pukka. Rakennearvostelussa käytetään asteikkoa 1–5, jossa optimiarvona on kaikissa ominaisuuksissa 3.

Taulukko 1. Pukkilinjakohtaiset tulokset, yhteispisteet

Pukki-linja	Kpl	Keskiarvo/Rinnanym-päryys, cm	Keskiarvo/Paino, kg	Keskiarvo/Runko yhteispisteet	Keskiarvo/Jalat yhteispisteet	Keskiarvo/Utare yhteispisteet	Keskiarvo/Vetimet yhteispisteet	Summa/Lisävetimet EI=0, ON=1	Keskiarvo/Lypsettävyys
1	22	89,2	57,2	2,8	2,9	2,9	3,1	0,0	3,1
3	19	87,2	55,4	2,8	2,9	2,9	3,1	0,0	3,0
4	34	83,8	49,9	2,8	3,0	2,9	3,0	0,0	3,1
5	45	83,1	50,2	2,7	2,8	2,9	3,0	0,0	3,2
6	33	84,9	47,5	2,9	2,8	2,9	3,1	0,0	3,1
7	5	85,8	49,5	3,0	2,7	3,0	3,2	0,0	3,0
8	39	90,0	58,8	2,8	2,8	2,9	3,1	0,0	2,9
10	3	-	-	3,3	2,9	2,7	2,5	0,0	3,3
11	4	93,5	52,5	2,7	3,1	2,9	3,0	0,0	3,0
13	1	-	-	3,0	2,7	3,0	3,0	0,0	3,0
14	12	89,1	58,1	2,9	2,8	2,8	3,1	0,0	3,0
39	11	-	-	3,1	2,8	2,9	2,6	0,0	3,0
40	18	-	-	2,7	2,8	3,0	2,9	0,0	2,9
-	12	90,2	60,6	3,0	2,9	2,9	3,2	0,0	3,1
Yhteensä	258	90,2	60,6	3,0	2,9	2,9	3,2	0,0	3,1

Jalostusjärjestelmään kuuluvien vuohitilojen määrä nousussa

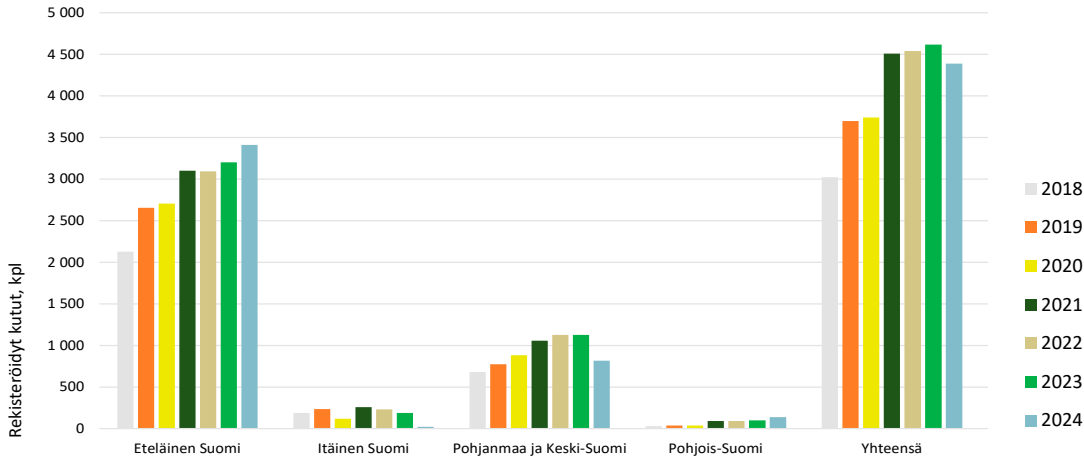
Vuohitilojen määrä nousi selkeästi vuodesta 2023 vuoteen 2024. Osa järjestelmään kuuluvista vuohitiloista on päätuotantosuunnaltaan lammastiloja. Moni tila on kokoluokaltaan hyvin pieni, minkä vuoksi jalostusjärjestelmään kuuluvien vuohien määrä ei ole suuremmin muuttunut. Kuten edellisinä vuosina, jalostusjärjestelmän vuohitilat keskittyivät Etelä-Suomen ja Pohjanmaan alueelle. Harrastajia on jonkin verran tuotosseurannan ulkopuolella, ja yhteydenottoja jalostusjärjestelmän mahdollista tilausta koskien tulee NettiKatraan asiakaspalveluun 1–2 kuukaudessa.

Kuvio 1. Vuohitilojen ja kuttujen lukumäärä NettiKatraassa vuosina 2018–2024

Taulukko 2. Kuttujen lukumäärän kehitys alueittain jalostusrekisterissä 2018–2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eteläinen Suomi	2 126	2 655	2 704	3 101	3 093	3 203	3 410
Itäinen Suomi	187	233	119	259	230	190	23
Pohjanmaa ja Keski-Suomi	679	775	882	1057	1125	1126	817
Pohjois-Suomi	31	37	37	91	92	98	139
Kutut yhteensä	3 023	3 700	3 742	4 508	4 540	4 617	4 389

Kuvio 2. Kuttujen lukumäärä alueittain 2018–2024

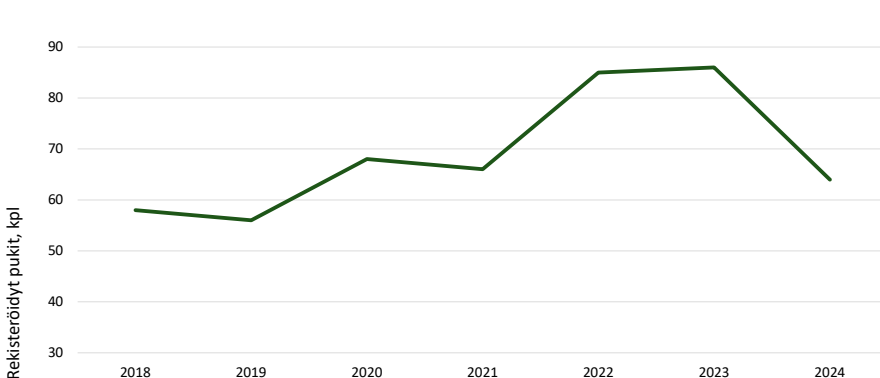
Pukkilinjoja vaarassa kadota

Rekisteröityjen pukkien lukumäärä on laskenut hieman edellisten vuosien tasosta. Alkuperäisrotuisia pukkeja käytetään jalostuksessa eniten. Vuonna 2024 käytetyistä pukeista lähes 80 prosenttia oli suomenvuohia. Suomenvuohipukkien ohella astutuskäytössä on erilaisia risteytyspukkeja sekä tuontirotuksia pukkeja keinosiemen-nyksen kautta. Jalostuspukkiä valitessa huomiota kannattaa kiinnittää sukusiitosasteen lisäksi pukkilinjojen harvinaisuuteen. Kootun pukkikoosteen mukaan hälyttävän moni linja on vaarassa kadota tuotosseurannan piiristä. Linjoissa 1, 5, 7, 10, 42, 43 ja 44 on kussakin vain 1–2 aikuista pukkia jäljellä. Näistä linjoista linjassa 42 on olemassa syntyneitä kilejä, jotka voivat vielä nostaa linjan statusta. Linjat 43 ja 44 ovat uusia linjoja. Valitettavasti linjasta 3 ei ole enää pukkeja jäljellä tuotosseurannan piirissä. Tuotosseurannan ulkopuolella olevia pukkeja ei näissä lu- vuisissa voida huomioida, vaikka ne oltaisiin kantakirjattu aiempien omistajien toimesta.

Jos harvinaisiin pukkilinjoihin syntyy lupaavia pukkikilejä, niistä kannattaa ilmoittaa ProAgrian vuohivastaaville ja pyrkiä saamaan näitä yksilöitä jalostuskäyttöön, joko omalle tilalle tai muualle. Jos ostajia ei löydy, voi ottaa yhteyttä Luonnonvarakeskukseen tai ProAgrian vuohiasiantuntijoihin ja osallistua suunniteltuun alkuperäisro- tujen säilytysprojektiin. Olisi myös hyvä varmistaa pukkilinjan status ennen vanhan pukin teurastusta, ettemme peruuttamattomasti kadota arvokkaita pukkilinjojamme. Linkki viimeksi päivitettyyn pukkilinjaluetteloon löytyy ProAgrian nettisivulta proagria.fi/ajankohtaista/suomenvuohi. Suomenvuohen pukkilinjat 2024 on esitetty myös taulukossa 4 seuraavalla sivulla.

Taulukko 3. Pukkien lukumäärän kehitys jalostusrekisterissä 2018–2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rekisteröidyt pukit	58	56	68	66	85	86	64

Kuvio 3. Jalostuspukit, joilla rekisteröityjä jälkeläisiä

Taulukko 4. Suomenvuohen pukkiliinjat 26.6.2025, sisältäen vain tuotosseurannassa olevat pukit

Linja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	
Pukkeja elossa	1	0	0	7	2	3	2	4	5	1	4	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3	0	1	1	1
Kilejä elossa				2					8					13																													9		

Isälinjojen värien selitykset ≥ 5 elossa olevaa pukkia < 5 elossa olevaa pukkia ≤ 2 elossa olevaa pukkia Linjassa ei ole elossa olevia pukkeja

Syntyneistä kileistä 70 prosenttia Etelä-Suomessa

Syntyneiden kilien määrä laski noin viidenneksen edellisvuodesta. Kilejä kasvatetaan korvaamaan maidontuotannosta poistuvia lypsykuttuja, sekä lihantuotantoon. Suurin osa kileistä, noin 70 prosenttia, rekisteröitiin eteläisen Suomen alueella.

Taulukko 5. Rekisteröidyt kilit alueittain vuosina 2018–2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eteläinen Suomi	1233	608	951	896	1 754	1 276	944
Itäinen Suomi	78	15	12	429	1	0	0
Pohjanmaa ja Keski-Suomi	120	186	116	612	525	403	400
Pohjois-Suomi	11				52	0	15
Kilit yhteensä	1 442	8 09	1 079	1 937	2 332	1 679	1 359

Taulukko 6. Käytetyimmät pukit kilimäärän mukaan vuonna 2024

Rotu	Isälinja	eu_id	Isän nimi	Kilejä rekisteröity kpl
SS1	11	FI000026352067	Noukan Uranus	173
SS1		FI000026213711	Mäntylän Oskari	127
NS2		FI000026336147	Halmelan Wasat	108
ZZ		FI000026336240	Halmelan Giovanni	103
SS1	9	FI000026054963	Noukan Rölli	75
NS2		FI000026336133	Halmelan Villi	65
ZZ		FI000026336234	Ultimate Irish Coffee	62
SS1	7	FI000026083105	Mäntylän Oliver	61
PS2		FI000025953413	Halmelan Pepe	61
SS1	11	FI000025831088	Oberyn	49
SS1	39	FI000026297331	Noukan Taito	47
PS8		FI000026336248	Halmelan Haukka	46
SS1	1	FI000025936847	Osuma	46
SS1	8	FI000025934152	Puupää	33
SS1	4	FI000026335565	Uoti	31
SS1	8	FI000026098708	Perkkiön Kurkuma	27
SS1	1	FI000025831035	Mauri	27
SS1	40	FI000026291186	Kilimäen Mustanaamio	16
SS1		FI000026196235	Uule	15
SS1		FI000026315501	Oiva	14
SS1		FI000026213713	Mäntylän Vallu	14

Rotukoodit:
 S – suomenvuohi
 M – angora
 N – saanen
 O – boer
 P – alpine

Lammas- ja vuohiasiantuntijat

Lammas- ja vuohitilojen asiantuntija- ja tuotosseurantapalvelut järjestetään alueellisten ProAgria keskusten kautta. Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@proagria.fi

Uusimaa ja Nylands Svenska, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi, Satakunta, Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala ja Finska Hushållningssällskapet

ProAgria Etelä-Suomi
 Näsilinnankatu 48, PL 97,
 33101 Tampere

Kaie Ahlskog, 0400 731 811
Linda Kurkioja, 050 431 9859

Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala

ProAgria Etelä-Savo,
 PL 28, 51901 Juva

Sari Heltelä, 040 593 7528
Heli Jolkkonen, 050 439 0119
Niina Saastamoinen, 040 735 9912
 (ruokintasuunnitelmat)

Etelä- ja Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi ja Österbottens Svenska Lantbrukssällskap

ProAgria Etelä-Pohjanmaa,
 Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki

Milla Alanco-Ollqvist, 040 706 0558
Sini Sillanpää, 043 825 0526
Anna Silén, 050 409 0375

Oulu, Kainuu ja Lappi

ProAgria Pohjois-Suomi,
 Kauppurienkatu 23, PL 106,
 90101 Oulu

Henna Satokangas, 050 470 3730
Johanna Alamikkotervo,
 043 827 1443 (uä-mittaukset,
 Lapin alue)

Lammas- ja vuohituotannon kehittämissoppat löytyvät: proagria.fi/tietoa-meista/julkaisut/oppat

Käy tutustumassa!

ProAgria Keskusten Liitto

Lammastuotannon asiantuntijat
Milla Alanco-Ollqvist ja Kaie Ahlskog

NettiKatrass-ohjelmiston asiakaspalvelu nettikatrass@proagria.fi ja puhelimitse 09 8566 6010

Myös muut ProAgrian asiantuntijat ovat käytettävissäsi, katso lisää proagria.fi

ProAgria